

Ο ΦΙΛΟΣ

Τ Η Σ

ΝΕΟΛΑΙΑΣ.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΜΗΝΙΑΙΟΝ.

ΤΟΜΟΣ Β'.

ΤΕΥΧΟΣ 5'. ΖΑΚΥΝΘΟΣ 1858. ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑ Η Β'

ΤΗΣ ΡΩΣΣΙΑΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΕΙΡΑ ΕΝΔΟΞΟΣ.

Λέγεται β' καθότι ηγεμόνευσε τῆς Ρωσσίας καὶ ἡ ἁ Αἰκατερίνα, ἥτις, γεννηθεῖσα κατὰ τὸ 1687 ἐν τινι κώμῃ τῆς Λιβονίας ἐκ πτωχῶν καὶ ἀφανῶν γονέων καὶ Μάρθα κληθεῖσα ὑπ' αὐτῶν, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἑαυτῆς πατρὸς ἐχορήγει διὰ τῶν κόπων τῶν ἰδίων χειρῶν τὰ πρὸς τὸ ζῆν εἰς ἑαυτὴν καὶ εἰς τὴν προβεβηκυῖαν μητέρα μεθ' ἧς ἐβίου ἐν καλύβῃ. Ἡ μήτηρ ἐδίδαξεν ἐκείνην τὴν ἀνάγνωσιν, ὃ δὲ λουθηρανὸς ἱερεὺς τῆς κώμης ἐξεπαίδευσεν αὐτὴν τὰ τῆς πατρίου θρησκείας καθήκοντα, ὅστις, μετὰ τὴν ἀποβίωσιν καὶ τῆς μητρὸς, εὐσπλαγχνίᾳ φερόμενος παρέλαβεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ τὴν δεκαπενταετῆ νεάνίδα Μάρθαν. Ὁ γέρον ἱερεὺς ὡς ἰδίαν θυγατέρα νομίζων τὴν ὄρφανὴν διώρισεν ἵνα μετὰ τῶν ἑαυτοῦ τέκνων ἀκολουθῇ αὐτὴ καὶ τὴν παράδοσιν τῶν ἀνωτέρων καὶ κομψοτέρων μαθημάτων τῶν συναρτιζόντων τὴν γυναικείαν ἀγωγὴν. Τέλος ἀπέθανεν ὁ ἐλεήμων οὗτος ἱερεὺς καὶ ἡ Μάρθα τὴν ἠθικότητα καὶ τὴν καλῶς συγκεκροτημένην ἀνατροφὴν ἐπενεγκοῦσα μεθ' ἑαυτῆς, καὶ οἰοεὶ τοῦ φιλοσόφου τὸ περιβόητον ῥητὸν omnia mea mecum porto ἐφαρμόσασα, ὑπέστη πολλὰς περιπετείας καὶ κινδύνους καὶ στερήσεις. Ὀδοιποροῦσά ποτε εἰς Μαριεμβούργον, καταπολεμούμενον ἐναλλάξ ὑπὸ τῶν Ρώσσων καὶ Σουηδῶν, καὶ ὡς ἐκ θαύματος διασωθεῖσα ἀπὸ τῶν χειρῶν δύο Σουηδῶν στρατιωτῶν, διανυκτερευσάντων ἐν τῷ αὐτῷ καταλύματι, ὑπὸ ἀξιωματικοῦ τινος, ἐπαρεύθη ἀσφαλῶς εἰς τὸν πρὸς ὄν ὄρον. Ἀλλὰ τίς ὁ τυχὼν ἀξιωματικὸς; Ἐξεπλάγη ἡ κόρη ἀναγνωρίσασα εἰς τὸν ἀξιωματικὸν τὸν υἱὸν τοῦ ἱερέως, τοῦ διδασκάλου, προσᾶτου καὶ εὐεργέτου

αύτης. Ἡ Μάρθα εὐγνωμοσύνης ἕνεκα, ἐνῶ πολλοί, καὶ αὐτὸς ὁ ἑπαρχος τῆς πόλεως, ἐζήτησαν ἵνα νυμφευθῶσι ταύτην, προσήνεγκε τὴν χεῖρα εἰς τὸν ἀξιωματικὸν καίτοι ἠρωτηριασμένον καὶ τὸν βραχίονα ἐστερνωμένον ἐν τῷ πεδίῳ τῆς μάχης. Οὗτος δὲ συνήνεσε καὶ παραχρῆμα ἐταλέσθη ἡ ἱερούργια τοῦ γάμου· πλὴν ἦτο πεπρωμένον νὰ διαταχθῆ ἐντὸς τῆς ἡμέρας ὁ ἀξιωματικὸς, καὶ μετὰ τὴν ἱερολογίαν τοῦ συνοικεσίου, νὰ μεταβῆ εἰς τὴν μάχην ἀφ' ἧς δὲν ὑπέσχετο πλέον ἵνα ἴδῃ τὴν παρθενικὴν σύζυγον καὶ περικαλλῆ νόμφην. Τὸ Μαρριεμπούργον ἠλώθη ὑπὸ τῶν Ῥώσων ἐξ ἐφόδου καὶ ἐν στόματι μαχαίρας γυναῖκες, παιδιὰ καὶ γέροντες καὶ αὐτὴ ἡ φρουρὰ ἀπανθρώπως διηλθον. Ἡ Μάρθα κρυβείσα εἰς κλῆθρον διέφυγε τὴν σπάθην, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἠχμαλωτίσθη, ὁ δὲ ἀρχιστράτηγος Μεντζίκωφ, πρόγονος τοῦ ἐπὶ τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου ἐσχάτως διαπρέψαντος Μεντζίκωφ, ἠγόρασαν αὐτὴν παρὰ τοῦ στατιώτου. Ὁ τὸ Μαρριεμπούργον καὶ τὸ φρούριον αὐτοῦ κυριεύσας στρατηγὸς ἦτο ὁ Σερεμετιέφ. Ἡ νέα ἐζήσεν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Μεντζίκωφ ἄχρι τῶν 1704, ὅποτε ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν Πέτρος ὁ Μέγας κατὰ τινα ἐπίσκεψιν πρὸς τὸν Πρίγκηπα ἠράσθη αὐτῆς ὑπηρετούσης.

Ὁ Πέτρος χωρίσας τὴν αὐτοῦ σύζυγον Εὐδοκίαν, τεκοῦσαν αὐτῷ τὸν δυστοχῆ Ἀλεξίον, ἐστέφθη τὴν ἀπὸ Μάρθας προσαγορευθεῖσαν Αἰκατερίναν μετὰ τῆς ὁποίας ἐγέννησε δύο θυγατέρας τὴν Ἄνναν καὶ Ἐλισάβετ ἐξ ὧν ἡ πρώτη ἐγένετο μήτηρ Πέτρου τοῦ γ' καὶ ἡ δευτέρα αὐτοκρατορίσα. Ἡ Αἰκατερίνα, ἧς ὁ γάμος προεκκηρύχθη ἤδη, συώδευσε τὸν σύζυγον ἐν τῇ κατὰ τῶν Τούρκων εἰς τὰ 1711 ἐκστρατεία, ἀναγραφῆς τῆς ἱστορίας τὴν μεγάλην ἐκδούλευσιν αὐτῆς πρὸς τὸν Μέγαν Πέτρον διὰ τῆς αἰσίου ἐπινοήσεως τοῦ νὰ στείλῃ τοὺς πολυτίμους αὐτῆς λίθους καὶ τὰ ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ εἶδη εἰς τὸν Μέγαν Βεζύρη Βαλτατσὴν περὶ τὰς ὄχθας τοῦ Προύθου· ὅθεν ἐπετεύχθη ἀνακωχῆ, ἐγένετο ἡ εἰρήνη καὶ ὁ Πέτρος ἐσώθη τοιοῦτου κινδύνου. Πρὸς μνήμην τῆς εὐτολμίας καὶ τῆς σοφίης ὁ Πέτρος ἐθέσπισε τῷ 1714 ἰδιαιτέρον τάγμα ἵπποτικὸν τῆς ἀγίας Αἰκατερίνης διὰ τὰς γυναῖκας δι' οὗ ὅμως ἡ Αἰκατερίνη κατὰ τὸ 1727 περιεκόσμησε τὸν πρίγκηπα Μεντζίκωφ. Ἀποθανόντος τοῦ Πέτρου τὰς 28 Ἰανουαρίου 1725, ἀνεδεχθῆ ἡ Αἰκατερίνα ἄνευ ἀντιστάσεως αὐτοκράτειρα τῶν Ῥωσσιῶν, βασιλεύσασα δύο ἔτη ἄχρι τοῦ 1727. Πεσόντος τοῦ Μεντζίκωφ, οἱ Δουλογοῦκαι καθίδρυσαν τὸν νέον Αὐτοκράτορα Πέτρον τὸν Β' μετὰ τοῦ ὁποίου ἐμελέτων νὰ συνάψωσι γάμον, δίδόντες μίαν τῶν ἑαυτῶν θυγατέρων εἰς νόμφην τῷ Β' τούτῳ Πέτρῳ. Πλὴν τῇ 29 Ἰανουαρίου 1730 ἀπέθανε Πέτρος ὁ Β' ὑπὸ εὐφροσύνης. Οἱ Δουλογοῦκαι, ἐκλειψάντων ἀρρένων ἐκ τοῦ Ῥωμανοβικοῦ οἴκου, ἐνωθέντες μετὰ ἄλλων ἰσχυρῶν μεγιστάνων

καὶ τῶν ἐπισιομωτέρων τοῦ βουλευτηρίου συνετέλεσαν ἵνα τεθῆ ἐπὶ τοῦ θρόνου μία ἐκ τοῦ γυναικείου φύλου τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκίας· τῷ ὄντι Ἄννα Ἰωάννης τῆς Κουρλανδίας Δούκισσα χήρα, ἡ νεωτέρα θυγάτηρ τοῦ Ἰωάννου, πρεσβυτέρου ἀδελφοῦ Πέτρου τοῦ μεγάλου, ἀνηγορεύθη αὐτοκράτειρα πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν. Ἡ Ἄννα ὅπως ἐδραιωθῆ ἐπὶ τὸ μᾶλλον ἀπόλυτον ἐξώρισε τοὺς ἐπιφόβους Δουλογοῦκας καὶ Γαλιτοίλους, βοηθουμένη ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ Ὀστερμέννου καὶ τῶν στραταρχῶν Μυνιχίου καὶ τοῦ προσφιλοῦς αὐτῇ Βίρωνος. Ἡ Ἄννα ἔμεινε ἀτεκνος. Ἀκολούθως μετὰ τὴν ἐπιτροπείαν Ἄννης Πρίγκηπισσης Βρουνσουϊκού διὰ τὸν υἱὸν αὐτῆς Ἰωάννην, ἀνέβη τὸν θρόνον τῷ 1741 ἡ Ἐλισάβετ θυγάτηρ νεωτέρα τοῦ Μεγάλου Πέτρου, ἀπέθανε δὲ τῷ 1762, διαδεχθέντος ταύτην Πέτρου τοῦ Γ', υἱοῦ τῆς πρεσβυτέρας αὐτῆς ἀδελφῆς Ἄννης, ἀνδρὸς δὲ τῆς β' Αἰκατερίνης μετ' ἧς ἐγέννησε τὸν Παῦλον, πατέρα τοῦ α' Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ ἀειμνήστου Νικολάου, πατρὸς τοῦ νῦν εὐκλεῶς βασιλεύοντος Ἀλεξάνδρου τοῦ β'. Ὁ Πέτρος ὁ γ' ἄφρων καὶ ιδιότροπος ἀνὴρ ἠναγκάσθη νὰ παραιτηθῆ ὑπὲρ τῆς συζύγου αὐτοῦ Αἰκατερίνης β' περὶ ἧς ὁ λόγος. Ἡ Αὐτοκράτειρα αὕτη ἐγεννήθη κατὰ τὰς 25 Ἀπριλίου 1729 ἐν Στετινῷ τῆς Πομερανίας, ἐνθα ὁ πατὴρ αὐτῆς Χριστιανὸς Αὐγουστος, Πρίγκηψ τῆς Ἀσκανικῆς Σερβείας, ἦτο κυβερνήτης διορισθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Πρωσίας. Πρῶτερον αὕτη ἐκαλεῖτο Σοφία Αὐγουστα, ἀλλ' ὡς μελλονύμφος Πέτρου τοῦ Γ', τῆς Ἐλισάβετ τὸν γάμον τοῦτον συμφωνησάσης, ἐλθοῦσα εἰς Πετρούπολιν κατηχθῆ πρότερον καὶ εἶτα ἐβαπτίσθη εἰς τὴν ὀρθόδοξον Ἑλληνικὴν κολυμβήθραν, μετονομασθεῖσα Αἰκατερίνα Ἀλεξιάς. Μετὰ τοῦ συζύγου δὲν ἐζῆ ἐιρηνικῶς καὶ μόνην διασκέδασιν εὕρισκε τὴν σπουδὴν, ἐνετρίψα εἰς τὰς Μούσας, ἔμαθε τὴν Ῥωσικὴν γλῶσσαν, περιποιεῖτο τὸν ὀρθόδοξον κλῆρον, ἐθαλπε τὰς ἀναμνήσεις καὶ τὰ ἔθιμα τοῦ ἔθνους, εὐπροσῆγορος εἰς τοὺς εὐγενεῖς, μεγαλόδωρος εἰς τὸν κρατὸν, μετὰ δὲ τὴν παραίτησιν καὶ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου ἐσέφθη κατὰ τὸ εἰωθὸς ἐν Μόσχᾳ τῷ 1762 μετὰ τῆς ὅσον ἐνῆν μείζονος ἐπισιμοῦτος. Ἡ γυνὴ αὕτη ἐνεθάρρυνε τὴν γεωργίαν καὶ τὰς τέχνας, ἐξέτεινε τὸ ναυτικὸν καὶ τὸ ἐμπόριον, ἐβαλτίωσε τὰς γεωμαθεσίας, εἰσήγαγε νέας, ἤθελεν αὐστηρὰν καὶ ἀμερόληπτον δικαιοσύνην ἐν τοῖς δικαστηρίοις, καθίδρυσε καταστήματα ἐπωφελῆ εἰς τὸ ἔθνος. Μετὰ ἐν ἔτος ἀπὸ τοῦ ἐνθρονισμοῦ αὐτῆς ἠνάγκασε τοὺς Κουρλανδοὺς νὰ ἐγκαταλείψωσι τὸν νέον αὐτῶν δούκα Κάρολον τῆς Σαξωνίας καὶ νὰ ἀνακαλέσωσι τὸν Βίρωνα, τὸν παλαιὸν εὐνοοῦμενον τῆς αὐτοκρατορίας Ἄννης. Ὁ θάνατος τοῦ Αὐγουστοῦ Γ' βασιλέως τῆς Πολωνίας συμβὰς κατὰ τὸ 1763 παρέσχεν ἀφορμὴν τῇ Αἰκατερίνῃ νὰ

ἐξηγήσῃ τὴν ἑαυτῆς πολιτικὴν καὶ συντελέσῃ ὅπως στεφθῆ ἐν Βαρσαβία ὁ Στανίσλαος Πονιατόβσκις εὐγενὴς Πολωνός, εὐνοὺς αὐτῇ, ὅτε διὰ τοῦ θανάτου τοῦ νέου πρίγκιπος ἴβαν ἐμνηδένονε καὶ τὴν κατ' αὐτῆς πλεχθεῖσαν συνωμοσίαν. Ἐν τούτοις κατὰ προτροπὴν τῶν ἀντιζήλων δυνάμεων ἡ Τουρκία ἐκήρυττε τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Ῥωσσίας διὰ τὰς κατακτήσεις ταύτης ἐν τῷ Εὐξείνῳ πόντῳ· ἀλλ' οἱ Ὀθωμανοὶ ἠττήθησαν ὑπὸ τῆς Αἰκατερίνης διατηρούσης τὰ φρούρια καὶ ἐπιτυγχανούσης τὸν ἐλεύθερον πλοῦν τοῦ Εὐξείνου καὶ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ταυρίδος ἢ Κριμαίας. Ἡ τελεία καθυπόταξις τῆς Ταυρίδος εἰς τὴν Ῥωσσίαν χρεωστέεται εἰς τὸν Γρηγόριον Ποτεμκῖνον. Οὗτος ἐφάμιλλος τοῦ Γρηγορίου Ὀρλόφου, ἐρωμένου τῆς ἀνάσσης καὶ ἐκπεσόντος τῆς αυτοκρατορικῆς εὐνοίας διὰ τὸν θρασὺν αὐτοῦ τρόπον, κητύχησε νὰ ἀντικαταστήσῃ ἑαυτὸν εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ τούτου, νὰ ἀποφασίσῃ περὶ τε πολεμικῶν καὶ πολιτικῶν, ἐσωτερικῶν τε καὶ ἐξωτερικῶν τῆς Ῥωσσίας, νὰ λάβῃ παρὰ τῆς Αἰκατερίνης ὑπέρογκον πλοῦτον, ἀδρούς μισθοῦς, παράσημα, τίτλους, φιλοτιμουμένων καὶ τῶν ἀλλοδαπῶν βασιλέων νὰ περιβάλλωσιν αὐτὸν διάφορα ἱποτικά τάγματα. Ἐν πρώτοις ἡ Ῥωσσία ἐπιβαλοῦσα διὰ τῶν θριάμβων καὶ ἀλλεπαλλήλων νικῶν κατὰ τῆς Τουρκίας τὴν εἰρήνην, καὶ παγιώσασα τὴν αὐτονομίαν τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου ἔπραττεν ὅτι ἤθελε διὰ τοῦ Χάνη Σχαιῖν Γεράι ἀφοσιωμένου εἰς αὐτήν· διὰ δὲ τοῦ ἐγγόνου τῆς Αἰκατερίνης Κωνσταντίνου, ὑπὸ τροφῆς Ἑλληνίδος ἀνατραφέντος κατὰ τε τὸ γάλα καὶ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν κατόπι διαταγῆς αὐτῆς, ἐκολλακεῖτο νὰ βασιλεύσῃ καὶ τῆς ἑλληνικῆς αυτοκρατορίας τῶν Παλαιολόγων, ὅπερ ἐδηλοῦτο καὶ ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς ἐπὶ τῆς πύλης τῆς Χερσῶνος. «Ἐντεῦθεν φέρεται ἡ ὁδὸς εἰς τὸ Βυζάντιον.» Ὁ Ποτεμκῖνος ἐλκύσας ἄρχοντας τινὰς τῶν Τατάρων καὶ κερδίσας διὰ τῶν ὄπλων τὴν χερσονήσον ἠνάγκασε τοὺς Τούρκους νὰ ζεῖξωσιν ἐμπορικὴν συνθήκην καὶ νὰ ἀναγνωρίσωσιν τὴν κυριαρχίαν τῆς Ῥωσσίας εἰς τὴν Ταυρικὴν, Κουβάν καὶ Ταμάν. Ἡ εἰρήνη αὕτη ἐκλείσθη τῷ 1774. Ὁ Ποτεμκῖνος ἔλαβε τὴν ὑπερτάτην κυβέρνησιν τῆς κατακτηθείσης ἐπικρατείας, ἣν καὶ ἐμόρφωσεν ἐπὶ τὸ Ῥωσσιώτερον, καταργήσας πάντας τοὺς μέχρι τότε θεσμοὺς καὶ μετοικίας ἀλλοδαπῶν τῶν ἐγχωρίων. Ἡ Αἰκατερίνα κατὰ τὸ 1787 ἔκαμε περιοδεῖαν εἰς τὴν Ταυρικὴν Χερσονήσον παρηκολουθημένη καὶ ὑπὸ πολλῶν πρέσβεων τῶν ξένων δυνάμεων. Πανηγύρεις, ἐορταὶ ἐν τῇ ἀπὸ Πετροπόλεως μεταβάσει τῆς Ξαρίνης ἀπανταχοῦ πολυτελέσταται καὶ λαμπρόταται ἐγένοντο. Νεαὶ κόμαι καὶ πόλεις καὶ ἀνάκτορα ἠγείροντο ὑπὸ Ποτεμκῖνου ἐν ταῖς μεταξὺ ἀκατοικητοῖς χώραις, ἐν Κρεμσουκίφ πολυανθὴς καὶ τερπνὸς κῆπος ἐφυτεύθη χάριν τῆς Αἰκατερίνης, ἐχούσης

μετ' ἑαυτῆς καὶ τὸν βασιλέα τῆς Πολωνίας Στανίσλαον Αὐγουστον· ἡ Χερσῶν ἕνεκα τῆς ἐμπορικῆς κινήσεως εἰς ἣν μετεκομίζοντο παντοῖα ἐμπορεύματα ἐλάμβανεν ὑπόληψιν ἀκμαζούσης καὶ ἀνθηρᾶς πόλεως ἐν τῇ Σεβαστουπόλει, καταστάσῃ ὕστερον κλεινὴ διὰ τὰ ὄχυρά φρούρια αὐτῆς καὶ κατὰ τὸ 1855 διὰ τὴν ἡρωϊκὴν ἀμυναν, τοὺς ἀντιπερισπασμοὺς καὶ τὰ μεγαλοφυῆ ἐπινοήματα δοξάσασα τὸν Ῥωσσικὸν στρατὸν, καὶ μάλιστα τὸν μεγαλεπήβολον καὶ μηχανικώτατον στρατηγὸν Τότλεβεν, διὰ δὲ τὴν πτώσιν τὸν τολμηρότατον στρατάρχη τῆς Γαλλίας καὶ ἀρχηγὸν τοῦ ἐμπειροπολέμου συμμαχικοῦ στρατοῦ Πελισσιέρον, ὁ Ποτεμκῖνος διὰ θαυμασῶν πυροτεχνημάτων παρίστανεν ἐν τῷ λιμένι εἰκόνα πολεμικοῦ στόλου. Τούτων ἕνεκα ἡ Αἰκατερίνα προσηγόρευσε τὸν Ποτεμκῖνον Ταυρικὸν, κελύσασα τὴν Γερουσίαν νὰ συντάξῃ ἐγκώμιον τῷ Πρίγκιπι καὶ διαδηλώσῃ τοῦτο ἐν ἀπάσῃ τῇ Ῥωσσίᾳ. Τότε ἦλθε καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ Ἰωσήφ ὁ Β' εἰς τὴν Ταυρικὴν ἐν τῇ συνοδίᾳ τῆς Ξαρίνης καὶ τότε ὁ φιλέλληνας Ποτεμκῖνος τὰ μέγιστα συνήργησεν εἰς ἐκτέλεσιν τῶν κατὰ τῆς Τουρκίας σκοπῶν αὐτοῦ. Ἐντοσοῦτ' ἡ Πύλη ἀπὸ τῆς τελευταίας συνθήκης τῶν 1784 διετέλει εἰς ψυχρὰς σχέσεις μετὰ τῆς Ῥωσσίας· ὅθεν τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ Καπουδᾶν Χασάν Πασᾶ ἐν τῷ Διδανίῳ καὶ τῇ ὑποσηρίζει τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Πρωσίας, ἧς ὁ βασιλεὺς Φρειδερίκος Βιλέλμος Β' ἔτρεφε μεγίστην ζηλοτυπίαν κατὰ τῆς δυνάμεως ταύτης, ἐκήρυξε τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Ῥωσσίας. Ἡ Αἰκατερίνα διὰ πανδημοῦ διαδηλώσεως, ἀναγνωσθείσης ἐνώπιον ἑαυτῆς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς αὐλῆς, ἀπήντησεν εἰς τὴν κήρυξιν τοῦ πολέμου, προσεκάλεσε τὸν χριστιανικὸν κόσμον νὰ ἐνώσῃ τὰς προσευχὰς καὶ δυνάμεις αὐτοῦ πρὸς ἐξολοθρευμὸν τοῦ ἀσπόνδου καὶ βαρβάρου ἐχθροῦ τῆς χριστιανωσύνης, καὶ ἐζήτησε τὴν συμμαχίαν τοῦ Ἰωσήφ, ὅστις τῷ ὄντι διέταξε κατὰ τὸ 1788 στρατὸν 200 χιλιάδων αὐστριακῶν, διανεμομένων εἰς πέντε μοίρας ἀπὸ Βορυσθένου ἄχρι τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους ἵνα ἐνοθῆ μετὰ τῶν δύο Ῥωσσικῶν στρατῶν στρατηγουμένων ὑπὸ τοῦ Ῥωμανσοβίου καὶ τοῦ μνημονευθέντος Ποτεμκῖνου. Ἐνταῦθα ἐπαιζαν τὸ μέρος αὐτῶν καὶ οἱ Ἕλληνας, οἵτινες ἔλαβον τὰ ὅπλα· οἱ γενναῖοι Σουλιῶται ἠγέρθησαν καὶ οἱ ἐν Τεργέστη ὁμαγενεῖς ὄπλισαν ἰδίως ἀναλώμασι στολισκὸν ναυαρχούμενον ὑπὸ τοῦ Λάμπρου Κατσώνη, ὅστις καὶ κατήλθεν εἰς τὴν ἑλληνικὴν θάλασσαν κακοποιῶν τοὺς Τούρκους καὶ ἐπιπίπτων κατὰ τῶν ἐμπορικῶν καὶ πολεμικῶν αὐτῶν πλοίων. Ἄν ἠνόηστο μετὰ τοῦ ἐκ Βαλτικῆς περιμενομένου Ῥωσσικοῦ ὁ στολισκὸς οὗτος, λαμπρὰ κατορθώματα ἤθελον κοσμήσει τὰς σελίδας τῆς ἱστορίας. Πλὴν ὡς μὴ ὤφελεν! ἐματαιώθη τὸ πρᾶγμα διὰ τὸν τῆς Σουηδίας πόλεμον, κλυθέντος τοῦ Ῥωσσικοῦ στόλου νὰ ἐκπλεύσῃ ἀπὸ τῆς Βαλτικῆς, ἡ δὲ φι-

λαργυρία τινῶν ἐκ τῶν Ῥώσων κατεβρόχθισε τὰ στελλόμενα χρήματα εἰς τοὺς Ἕλληνας ὑπὸ τῆς Αἰκατερίνης. Δὲν πρέπει νὰ ἀποσιωπησώμεν ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ πρώτου Ῥωσσοτουρκικοῦ πολέμου κατὰ τὸ 1768 ἡ Αἰκατερίνα προσέδραμεν εἰς τοὺς Ἕλληνας, ὅπως συμπράξωσιν εἰς τοὺς κατὰ τῆς Τουρκίας πολέμους αὐτῆς. Οἱ Ἕλληνες διὰ τὸ ὀμόδοξον τῆς Ἐρησκείας, διὰ τὴν ἐπαινετὴν καὶ διάπυρον ἐπιθυμίαν αὐτῶν νὰ ἀποτινάξωσι τὸν ἀπεχθῆ καὶ βαρὺν ζυγὸν τῶν Μουσουλμάνων, διὰ τὴν προσδοκίαν αὐτῶν εἰς τοὺς Ῥώσους καθὼ μόνους ἐχθροὺς τοῦ κατακτητοῦ ἐχθροῦ αὐτῶν, τοῦ ἐπὶ τοσοῦτους αἰῶνας χύνοντος τὸ αἷμα τῶν ἀδελφῶν, ἀποκεφαλίζοντος δωρεὰν, κατασπαράττοντος μετὰ ἀνηκούσθω ὀμότητος καὶ βαρβαρότητος τὰς σάρκας αὐτῶν, ποιοῦντος ἀνεκδιηγήτους ἀτιμώσεις εἰς τὰς παρθένους, εἰς τοὺς νέους αὐτῶν, βεβηλευντος τοὺς ἱεροὺς ναοὺς, ἀρπάζοντος ἀποινὴν τὴν περιουσίαν αὐτῶν, ἐξυβρίζοντος τὴν πάτριον χριστιανικὴν Ἐρησκείαν καὶ κατατυραννεύοντος ἀνηλεῶς καὶ φρικαλέως καὶ καταπιέζοντος σπαραξικαρδίως αὐτοὺς, ἐτι δὲ διὰ τὰς περιποιήσεις, αἱ ἐλάβανον μεταβαίνοντες εἰς τὰ Ῥωσσοικὰ χρώματα, καὶ διὰ τοὺς δεδομένους αὐτοῖς στρατιωτικοὺς βαθμοὺς εἰς τὰς Ῥωσσοικὰς φάλαγγας, ἀσκαρδαμυκτὶ ἀτενίζοντες εἰς τὴν ὀμόθησκον Ῥωσσοίαν, ἐσηκώθησαν τῷ 1769. Τρία Ῥωσσοικὰ δίκροτα καὶ τρεῖς φρεγάται ὑπὸ τὸν Ὀρλόφον κατέπλευσαν εἰς Οἶτυλον· οἱ Μανιάται ἀνέλαβον τὸν ἀγῶνα, προσδραμόντες εἰς βοήθειαν καὶ ἄλλων Ἑλλήνων ἐκ Ζακύνθου, Κεφαλληνίας καὶ Κρήτης· ἐκυριεύθη ἡ Σπάρτη, ἐπανέστησαν αἱ Πάτραι, τὰ Καλάβρυτα, τὸ Μεσολόγγιον, κατελήφθη ἡ Πύλος ὑπὸ μοίρας Ῥωσσοικοῦ στόλου. Ἀλλὰ τὸ κίνημα δυστυχῶς δὲν ἐτελεσφόρησε δι' ἐλλειψιν Ῥωσσοικῶν δυνάμεων τῆς ξηρᾶς· τὸναντίον οἱ Τούρκοι συλλέξαντες τὰ μάχιμα στρατεύματα τῶν Ἀλβανῶν καὶ τῶν ἄλλων Μωαμεθανῶν ἤλωσαν ἐξ ἐφόδου τὰς Πάτρας, διέλυσαν τὴν πολιορκίαν τῆς Τριπόλεως, ἐκυριεύσαν τὴν Μεθώνην καὶ Κορώνην· σκηναὶ τραγικώταται παρεσβήθησαν, ἐρημία, θάνατος, φρίκη, βοαὶ, Ἐρῆνοι· ἐσφάξαν πάσης τάξεως καὶ ἡλικίας ἑκατέρου τοῦ φύλου Ἕλληνας, λαϊκοὺς τε καὶ ἱερεῖς καὶ ἀρχιερεῖς, ἐγκαταλειφθέντων τῶν ἐπιζησάντων ταλαιπώρων Πελοποννησίων ὑπὸ τοῦ Ὀρλόφου, ὅςτις ὤφειλε πρὶν ἢ ἐνθάρρῳνη τούτους εἰς τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα νὰ συνεννοηθῆ καὶ μετὰ τῶν λοιπῶν τῆς Ἑλλάδος μερῶν, καὶ νὰ προπαρασκευάσῃ τὰ πάντα ἀρκούντως καὶ εὐστόχως. Βεβαίως τὸ ἐπιχειρήμα ἀπέτυχεν, ἀλλ' οἱ Ἕλληνες ἀπέδειξαν τὴν ἀνδρείαν καὶ τὸν πατριωτισμὸν αὐτῶν, ὃ Ἀνδρούτσος, ὁ γενναῖος ἐκεῖνος ἀρματωλὸς ἀνέπτυξεν ἡρωϊσμὸν ἐναγώνιον καὶ ἐφάμιλλον τοῦ Λεωνίδου καὶ τῶν τριακοσίων Σπαρτιατῶν, περὶ ὧν ὁ ἀείμνηστος αἰοιδὸς τῆς ἐλληνικῆς ἐλευθερίας Σολομὸς λαμ-

πρότατα καὶ εὐφύεστατα ἐστιχούργησε, κινήσας τοῦ ἡμετέρου Κοραῆ, τοῦ φωστῆρος τούτου τῆς ἐλληνικῆς φιλολογίας, καὶ τῶν φιλελλήνων Εὐρωπαίων τὸν θαυμασμὸν

α ὦ τριακόσιοι! σηκωθῆτε

α Καὶ ξανάλθετε ἔς ἐμᾶς

α Τὰ παιδιὰ σας δεῖλ' ἰδεῖτε

α Πόσο μοιάζουτε μὲ σᾶς.

Ὁ Ἀνδρούτσος τρέπει εἰς φυγὴν τὰ ἄπειρα στίφη τῶν Ὀθωμανῶν, γίνεται κύριος τῶν σκευῶν αὐτῶν καὶ ἐπιβίβασθεις εἰς πλοῖα τῆς Ζακύνθου καὶ Κεφαλληνίας μετὰ τῶν παλληκκρίων αὐτοῦ ἀποχαιρετᾶ καὶ ἄκων τὴν ἀθλίαν καὶ αἰματόφυρτον αὐτοῦ πατρίδα, ἀλλ' ἀνεχώρησεν ὁ ἀτρόμητος τροπαιοῦχος καὶ νικητὴς, τῆς δάφνης τὸν σέφανον φορῶν ἐπὶ κεφαλῆς. Οἱ Ῥωσσοὶ ἀποπλεύσαντες τῆς Πελοποννήσου κατέστρεψαν διὰ πυρπολικῶν πλησίον τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Μυκάλης, εἰς τὰ παράλια τῆς μικρᾶς Ἀσίας, ἐν τῷ Τεσμε, τὸν Τουρκικὸν στόλον, κατὰ τὴν νύκτα 6 πρὸς 7 Ἰουλίου 1770. Τὰ πάνθεινα ἡμᾶς ὑπέστησαν οἱ Ἕλληνες τότε ὡς Ῥωσσοίζοντες, καὶ τοῦτο τὸ φρόνημα τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς διπλωματίας ἐβλάψε κατὰ δυστυχίαν αὐτοῦ πολιτικῶς καὶ βιομηχανικῶς πάντοτε. Ὁ πόλεμος τῶν Τούρκων οὐδόλως ἐκόλυσε τὸν πρῶτον διαμελισμὸν τῆς Πολωνίας. Ὁ βασιλεὺς τῆς Πρωσσίας, ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας καὶ ἡ Ῥωσσοία κατὰ τὸ 1772 ἔλαβον τὸ ἀνάλογον ἕκαστος μέρος ἐκείνης τῆς ἐκλεκτικῆς μοναρχίας, ἐπιφυλλατούσης τῆς Αἰκατερίνης εἰς ἐαυτὴν ὀριστικὴν τινὰ ἐπιβρόχην εἰς τὸ ἐναπολειφθῆν τῷ Στανισλάφ μέρος. Ἡ Αἰκατερίνα συλλαβοῦσα εἶχε τὸ σχέδιον τοῦ νὰ μεταβῶνθῃ ἐπαρχιῶν προσηγόρευαν ταύτην μητέρα τῆς πατρίδος. Ὑστερον ἀπολύσασα ἡ Αἰκατερίνα τούτους τοὺς νομοθέτας ἐδημοσίευσεν νέον κώδικα· ἡ δὲ εἰσήγησις τῆς Αἰκατερίνης πρὸς τὴν ἐπιταχθεῖσαν ἐπιτροπὴν μεταφράσθη ἐκ τοῦ Ῥωσσοικοῦ εἰς τὴν κοινὴν τῶν νῦν Ἑλλήνων διάλεκτον ὑπὸ Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρου Ἱεροδιακόνου ἐτι ὄντος, παντοῖα μέτρα καὶ προνοήσεις ἔλαβεν αὐτὴ ὅπως λαμπρῶν τὴν Ῥωσσοίαν καὶ ἀπαθανάτισῃ τὸ ἴδιον ὄνομα, οὐδόλως ὀλιγορούσα τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς Ἀνατολῆς ἵνα στεφθῆ ἐκεῖ Αὐτοκράτειρα. Ἀλλὰ τὸ στέμμα τοῦτο ἀνήκει τοῖς Ἕλλησιν, ὅπερ, κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος, κρατεῖται ὑπὸ ἀλλοφύλου. Αἱ ἐλπίδες τῆς Αἰκατερίνης ἐματαιώθησαν διὰ τὴν γαλλικὴν καὶ ἀγγλικὴν πολιτικὴν, διὸ καὶ ἐκλείσεν αὕτη τὴν εἰρήνην μετὰ τῶν ἠττηθέντων Τούρκων ἐν Ἰασσίῳ τῷ 1792. Τότε ἐσφραψε τὴν προσοχὴν αὐτῆς εἰς τὴν Πολωνίαν, ἀποτέλεσμα δὲ ἐδείχθη ὁ δεῦτερος διαμελισμὸς συμβᾶς τῷ 1793 ὑπὲρ τῆς Ῥωσσοίας, Πρωσσίας

καὶ τῆς Αὐστρίας, ἡ ἐξόντως τῆς αὐτονομίας τῆς ἠρωϊκῆς καὶ χριστιανικῆς ταύτης ἐθνικότητος! Ἡ γαλλικὴ ἐπανάστασις προεχώρει, ταύτην, εἰ ἔζη, ἐπεθύμει νὰ σβέσῃ ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν λόγων αὐτῆς πρὸς τὸν τότε πρέσβυν τῆς Γαλλίας, ἀπολυόμενον τῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ, εὐλοποῦμαι διὰ τὴν ἀναχώρησίν σου, εἶμαι ἀριστοκρατικὴ καὶ ἔκαστος πρέπει νὰ κάμῃ τὰ ἔργα αὐτοῦ» καὶ ἐκ τῆς ὑποσχέσεως, ἣν ἔδωκε τῷ κόμητι Artois ἀδελφῷ τοῦ ἰσ' Λουδοβίκου νὰ στείλῃ στρατὸν 80 χιλιάδων Ῥώσσω, ὅμως ἀπέθανεν ἡ Αἰκατερίνα τὰς 17 Νοεμβρίου 1796. Τὰ ἀνθρώπινα εἶναι μειγμένα μετὰ ἐλαττωμάτων καὶ πολλῶν ἐλλειμμάτων ὡς γυνὴ ἡ Αἰκατερίνα ἦτο ἀσελγῆς καὶ φιλήδονος, ὡς σύζυγος δὲ οὐχὶ τοσοῦτον αἰδήμων· καθὼ ὅμως αὐτοκράτειρα ὑπερῆρε τὸ Ῥωσικὸν ἔθνος, ἤγαγε τοῦτο εἰς ὑψηλὴν περιωπὴν, ἀνέδειξεν εἰς αὐτὸ μεγάλας ἀρτηρίας αἵματος, ἰσχύος, πλοῦτου καὶ δόξης. Συγκεφαλαιοῦντες βλέπομεν ὅτι αὐτὴ διέχυσε τὰ φῶτα, ἦτο ἀνεξίτητος, εὐσεβὴς πρόμαχος τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας, ἐπροσάτευσεν τὰ γράμματα καὶ τὰς ἐπιστήμας, εἰσήγαγε τὸν ἐγκεντρισμὸν τῆς δαμαλίδος, ἴδρυσεν πανεπιστήμια, τοὺς σοφοὺς παντὸς ἔθνους προσεκάλει εἰς ἑαυτὴν, τὸν Βολταῖρον, τὸν Δαλεμβέρτον, τὸν Διδερῶτον, ἐν οἷς καὶ τοὺς ἡμετέρους Εὐγένιον καὶ Θεοτόκην, οὗς διὰ τὴν πολυμαθειαν καὶ ἀρετὴν εἰς τὸν ἐπίζηλον τῆς ἀρχιερωσύνης βαθμὸν ἀρχιεπισκόπου τῆς Ῥωσσίας προεβίβασεν, φιλολογικὰς ἐταιρίας, νοσοκομεῖα, διώρυγας, ναυσάθμους καὶ ναυπηγεῖα, τυπικὰ σχολεῖα εἰς ὅλην τὴν ἐπικράτειαν συνέστησε καὶ πᾶν τὸ τείνον εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ἑαυτῆς λαῶν εὐώδωσεν, συνήργησεν ἐνὶ λόγῳ εἰς τὸν πολιτισμὸν τῶν Ῥώσσω. Ἰπὸ τὴν ἐποψὴν τὴν πολιτικὴν τοιαύτη ἦτο ἡ κλεινὴ ἐκείνη ἄνασσα· ὑπὸ δὲ τὴν φιλολογικὴν ὑπῆρξε συγγραφεὺς, μετέφραζε κλασικοὺς τῆς ἀρχαιότητος συγγραφεῖς καὶ νέους ἄλλους εἰς τὸ Ῥωσικόν, ὡς ὁ Ἀλφρέδος ἄλλοτε ὡς πρὸς τοὺς Ἀγγλοσάξονας μετέφρασε τὸν Βελισάριον τοῦ Μαρμοντέλου, συνέγραψε δὲ Ῥωσσιζὶ δράματα δεικνύοντα τὴν ὀξύνουσαν καὶ εὐφυῆσαν αὐτῆς, συνέθεσε μελοδράμα δι' οὗ ἐχλεύαζε τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ βασιλέως τῆς Σουηδίας καὶ τὸ δράμα Ὀλέγ πνέον ἐκδίκησιν καὶ πόθον ἵνα καταδαφίσῃ τὸ βασίλειον τῆς Τουρκίας. Μεγαλεπήβολος γυνὴ καὶ σοφὴ αὐτοκράτειρα ὑπῆρξεν ἡ β' Αἰκατερίνα.

Κωνσταντῖνος Ἱερομόναχος Στρατούλης.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΕΤΑΞΟΣΚΩΛΗΚΟΣ ΠΑΦΙΑ (LINN.).

(Συνέχεια καὶ τέλος· ὄρα Τεύχ. Ε'. Σελ. 75.)

3.ον Διὰ νὰ ἐκτυλιχθοῦν τὰ κουκούλια ταῦτα μεταχειρίζονται οἱ ἐγκάτοικοι ἀλισβαν ἐντὸς τῆς ὁποίας τὰ βυθίζουν δύο ὥρας, γενομέ-

νην μὲ σάκτιν κατασκευασμένη ἀπὸ χόρτον ἐπονομαζόμενον Πεντάνευρον, μετὰ ταῦτα τὰ ἐξάγουν, καὶ οὕτω ὑγρὰ τὰ θέτουν εἰς ἀγγεῖον πύλινον· τὰ μεμαλακωμένα ὡς πρέπει εἶναι τὰ πρῶτα δ' ἐκτυλίγονται· περιβαλμένη δὲ ἡ κλωσὴ εἰς τὴν ἀνέμην, παρέρχονται τέσσαραι ἢ καὶ πέντε ἡμέραι ἕως νὰ γίνουσι ἔτοιμα καὶ νὰ ἐκτυλιχθῇ ἀπὸ αὐτὰ ὅλη ἡ μέταξα.

Τὸ εἰς χρῆσιν ἐργαλεῖον ἵνα ἐξάγῃται ἡ μέταξα εἶναι μικρὰ τις κοινὴ ἀνέμη, κατασκευασμένη ἀπὸ τέσσαρας πλευράς. Τὰ κουκούλια τίθενται εἰς μικρὸν τινα πύλινον δίσκον χωρὶς ὕδατος. Ἡ ἀνέμη περιεσφραγίζεται ἀπὸ τὴν δεξιὰν χεῖρα τοῦ ἐργάτου, ἐνῶ ἡ κλωστή τῶν τριῶν ἢ τεσσάρων κουκουλιῶν διέρχεται ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ μηροῦ τοῦ αὐτοῦ γνέσου, λαμβάνουσα καὶ τὴν σρίψιν τῆς διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς ἐρούσης ἐπὶ τοῦ μηροῦ του. Ἡ πράξις ἐγένετο ἐνώπιόν μου αἰφνυδίως μὲ τὴν κλωστὴν πέντε κουκουλιῶν ἄλλης ποιότητος ἐπονομαζομένης Jaroo, περὶ τῆς ὁποίας ἀκολούθως θέλω πραγματευθεῖ. Ἄλλ' ἐπειδὴ ὁ τρόπος τοῦ ἐκτυλίγειν εἶναι ἐντελῶς ὁ αὐτὸς ὡς εἰς τὸ εἶδος τοῦ Bughy, ἡ περιγραφή χρησιμεύει καὶ διὰ τὰ δύο. Ἐγὼ θέλει προσθέσω ὅτι ἡ κλωσὴ ἐξέρχεται μὲ μεγαλητέραν εὐκολίαν διπλάσιος ἢ τριπλάσιος, μὲ μῆκος πολλῶν πήχεων, ὅπερ δὲν ἐκτιμῆται ἀπὸ τοὺς ἐγκατοίκους, ἂν καὶ κοπτομένη ἢ διπλάσιος κλωστὴ ὀλιγοστεύει τὸ ὄφελος, καὶ προξενεῖ ἀπώλειαν ὕλικου καιροῦ. Πλὴν καὶ μία ὅμοιος κλωστὴ ἐξισουμένη εἰς ὅλον τῆς τὸ μῆκος δύναται νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὸ κουκούλιον τοῦ Bughy ἢ τοῦ Jaroo καὶ νὰ ἦναι τυλιγμένη.

4.ον Ὁ σκώληξ τοῦ μεταξίου Bughy τρέφεται ἐξίσου ἀπὸ τὰ φύλλα τοῦ Byer καὶ Asseen, καὶ εἶναι εἶδος ἀναμφιβόλως διαφορετικὸν τοῦ μεταξοσκώληκος τοῦ ρικίνου· διότι ὁ τελευταῖος οὗτος εἶναι μικρότερος, καὶ ὡς ἐκ τούτου ὀλιγότερον καρποφόρος, τρέφεται δὲ ἐντὸς τοῦ οἴκου, ὡς ὁ σκώληξ ἐπονομαζόμενος Mulberry. Δὲν τὸν περιγράφω καθότι δὲν μοῦ ἐξητήθη ἀπὸ τὸν Δόκτορα Ρόξβοῦργον. Τὰ κουκούλια τοῦ Jaroo, περὶ ὧν ἀνεφέρθη ἄνωθεν, ὠνομάσθησαν οὕτως, καθότι γίνονται κατὰ τὸν δροσερώτατον μῆνα τοῦ ἔτους δηλαδὴ τὸν Ἰανουάριον. Ὁ σκώληξ Παφίας, ἀναπτύσσεται ἕνα μῆνα πρότερον. Οἱ Jaroo εἶναι χρονικοὶ, καὶ ἡ ἱστορία των εἶναι σχεδὸν αὐτὴ ἐκείνη κατὰ τὰς ιδιότητας τοῦ Bughy, ὅμως διαφέρουν εἰς αὐτὰ ὡς ἐπληροφόρηθην. Ὁ σκώληξ Jaroo τρώγει τὰ φύλλα τοῦ Byer ἂν δὲν ἔχη τὰ τοῦ Asseen, προτιμεῖ ὅμως τὰ τελευταῖα, καὶ ἀποδίδει ἐκλεκτώτερον κουκούλιον ὅταν τρέφεται ἐξ αὐτῶν. Ἡ μέταξά του εἶναι χρώματος σκοτεινοτέρου ἐκείνης τοῦ Bughy, τὸν δὲ τελευταῖον σκώληκα οἱ ἐγκάτοικοι τῶν λόφων μεταφέρουν ἐπὶ τοῦ Asseen ὄχι διὰ τὸ νὰ

τὸ προτιμᾶ ἀπὸ τὰ φύλλα τοῦ Byer ἀλλὰ διότι τὸ δένδρον τοῦτο εἶναι κοινότερον καὶ συχνότερον τοῦ Byer, διὰ τὸ ὅποιον καλλιέργου ἀυτὸ καὶ ἐντὸς ἀγγείων ἵνα ἐπιθέτωσι τοὺς σκώληκας. Ἡ πρώτη τις διαφορά μεταξὺ αὐτῶν τῶν δύο εἰδῶν συνίσταται εἰς τοῦτο, ὅτι οἱ ἐγκάτοικοι ἀποκοτοῦσι μέρος τι τῶν κουκούλιων τοῦ Jaroo ἀπὸ τὸν σπόρον. Τὰ τοιαῦτα κουκούλια κρέμονται ἐπὶ τῶν δένδρων τοῦ Asseen, ὅταν πλεσιάζῃ ὁ καιρὸς τοῦ νὰ ἐξέλθῃ ἡ ψύχη. Τὰ ἄρβεννα μόλις γεννηθῶν ὅλα χωρὶς ἐξαίρεσιν φεύγουν, καὶ τὰ θήλεα μένουσιν ἐπὶ τῶν δένδρων. Αὗται δὲν εἶναι συνεζευγμένα μετὰ τῶν ἀρρένων, ἀν καὶ ἐμεγάλωσαν ὑπὸ τὴν ἀτελῆ κατάστασιν ὁμοῦ με ἐκεῖνα, ἀλλὰ μετὰ δέκα ἢ δώδεκα ὥρας, ἢ μετὰ μίαν ἢ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας φθάνει νέφος ἀρρένων, ὃ κήθηται ἐπὶ τῶν κλάδων τοῦ δένδρου, καὶ συνεζυγνύηται μετὰ τῶν θηλέων. Οἱ κάτοικοι τοῦ λόφου, ἀπὸ τὸ ταχὺ ἢ ἀργὸν φθάσιμον τῶν ἀρρένων ἐνοουῦσιν ἀν ἡ σύζευξις εἶναι καλὴ ἢ κακὴ. Τὰ ἄρβεννα ἀποθνήσκουν ἐν τῷ ἄμα ἀποζευγνύμενα, τὰ δὲ θήλεα μένουσιν εἰς τὴν ζωὴν τόσον, ὅσον ἀρκεῖ ἵνα γεννήσωσιν τὰ ὠά των ἐπὶ τῶν κλάδων τοῦ δένδρου. Ὡς πρὸς τὸ εἶδος τὸ ἐπονομαζόμενον Bughy, τόσον τὰ ἄρβεννα ὅσον τὰ θήλεα ὅλα πετοῦν καὶ φεύγουν, διὸ οἱ ἐγκάτοικοι ἐκλαμβάνουν ὅτι ὅλα εἶναι ἄρβεννα, ἀλλ' ἐγὼ δὲν βλέπω οὐδεμίαν φυσικὴν αἰτίαν ἵνα πιστέσω τοῦτο. Ἐγὼ πολλάκις ἐπροσπάθησα νὰ σταματήσω τὰ ἄρβεννα Jaroo, καὶ διὰ τὰ ἐπιβουλεύω τὰ ἔθεσα ἐντὸς κιβωτίου· ἀλλ' ἀγνοῶ πῶς εἰς τοιαύτας περιπτώσεις δὲν ἐνοῦνται μετὰ τὰ θήλεα. Δὲν ἠδυνήθη ποτὲ ν' ἀποκτήσω τεκνοποιήσιν ἀπὸ τὴν δουλικὴν ταύτην κατάστασιν, καὶ αἱ προσπάθειαι τῶν ἀρρένων διὰ νὰ ἀποφύγουν εἶναι θρυμάσιοι. Θαυμάσιοι ἐπίσης εἶναι αἱ εἰδήσεις αἱ ὁποῖαι μᾶς ἐδόθησαν ἐκ τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς, εἰς τὴν ὁποίαν τὰ ἄρβεννα ταῦτα κατοικοῦν. Μ' ἐβεβαίωσαν ὅτι πολλάκις μετεχειρίσθησαν νὰ συλλάβουν τὰ ἄρβεννα, νὰ βάλουν σημεῖον τι ἐπὶ τῶν πτερύγων των, πρὶν ἢ τὰ ἀφίσουν νὰ φύγουν, ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ σημεῖα ταῦτα ἐγνωρίσθησαν ἐκ τῶν διαφόρων περιοχῶν, ἐβεβαίωθησαν ὅτι τὰ ἄρβεννα ἦλθον ἀπὸ ἀπόστασιν περίπου ἑκατὸν μιλίων. Νὰ βεβαιώσω δὲ τὴν ἀλήθειαν ταύτην ἐγὼ δὲν δύναμαι, πλὴν τὴν πιστεύω. Ὁ Σκώληξ Jaroo ζῆ ἐπὶ τῶν δένδρων κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τοῦ Bughy. Ἐλαβον δὲ ἐγὼ ἀφορμὴν νὰ παρατηρήσω τοῦτο ἐπὶ τῶν λόφων, οἵτινες κείνται δυτικῶς τῆς οἰκίας μου. Τὰ κουκούλια ἦσαν χρώματος μελανοτέρου ἐκεῖνων τοῦ Bughy ἀλλὰ τῆς αὐτῆς κατασκευῆς.

Ὁ πῆχας τὸν ὅποιον ἐσχημάτισα ἐγὼ τὴν αὐτὴν ταύτην ἐπὶ τοῦ βραχιονός μου κλινομένου πρὸς τὸν ἄγκωνα ἐγινε ἀπὸ πέντε κου-

κούλια τοῦ Jaroo, ἀλλὰ σχηματίζων αὐτὸν εἰς τὴν ἀρχὴν ἐκόπη ἢ μία τῶν πέντε κλωστῶν, καὶ δὲν ἔμειναν εἰμὴ τέσσαρες, ἀκολούθως τρεῖς· καθότι αἱ μὲν ἐτελείωναν πρὶν τῶν ἄλλων. Τὰ ἔσχατα ἔδωσαν τὴν κλωστὴν των κατὰ τὸ μήκος τόσον, ἕως ὅτου ἐσχηματίσθη ὅλος ὁ πῆχας.

Ἰπάρχει εἶδος ἄλλου μεταξοσκώληκος ἐπὶ τῶν λόφων τοῦ Burboon, τὸ ὅποιον μοὶ εἶπον ὅτι εἶναι εὐκολώτερον νὰ ἡμερωθῇ ἢ τὰ ῥηθέντα· ζητῶ συγγνώμην ἀν δὲν ἔχω πληροφορίας λεπτομερεστέρας ὡς πρὸς τοῦτο, καθότι ἤκουσα μόνον νὰ ῥημιλοῦν περὶ αὐτοῦ, ἀλλὰ ποτὲ δὲν ἐφάνη εἰς τοὺς λόφους μας.

ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΑΛΙΓΓΕΝΕΣΙΑΣ. Ο ΒΑΖΕΤΤΗΣ.

(Συνέχεια καὶ τέλος· ὅρα Τεύχ. Ε. Σελ. 76.)

Ἐπιπτον ἤδη οἱ Νουαρίνοι εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ὀθωμανῶν κατὰ τὸν μῆνα 1825 δυνάμει συνθήκης, ἣν οὐδέποτε ὁ νικητὴς ἐσεβάσθη, οἱ δὲ Ἕλληνας μεγάλως ὀργισθέντες διὰ τὴν κακὴν ταύτην πίσιν ἐλάβανον τὰ ὅπλα ὅπως κατατροπώσωσι τὴν αὐθαδεῖαν του, ἢ ν' ἀφίσωσι τὴν ζωὴν εἰς αἰωνίαν μνήμην καὶ παράδειγμα τοῦ μὴ ἐέλονται ὑποστῆναι εἰς τὴν τυραννίαν, καὶ ὅπως αὐτὸς ὁ νικητὴς ἐθυμῆται ὅτι οὐκ ἀτιμωρητὶ ἐψείσθη ἐνώπιον λαοῦ ἐπιθυμοῦντος παντὶ σθένει νὰ συντρέψῃ τὸν ζυγὸν τὸν ὅποιον τῷ εἶχον ἐπιβάλλει· κατ' ἐξοχὴν δὲ εἰς τοῦτο παρεκινεῖτο ὑπὸ τῆς πατρίου καὶ θρησκευτικῆς φωνῆς, φωνῆ ἣτις ἐν παντὶ καιρῷ ᾤθησε τοὺς λαοὺς εἰς τὰς γενναϊότερας καὶ ἀγιωτέρας ἐπιχειρήσεις.

Ἡ φωνὴ τέλος τῆς μάχης, ἣτις ὑπὸ τὴν τῆς πατρίδος σημαίαν ἔκραζεν εἰς τὰ ὅπλα τὰ τέκνα τῆς ἀντήχει καθ' ὅλην τὴν Πελοπόννησον καὶ αἱ δυνάμεις τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων διευθύνοντο εἰς Καλάμας ὅπου ὁ πρόεδρος Κουνδουριώτης τοὺς συνεκέντρωνεν. Ὁ ὑπουργὸς Παπαῖς Φλέσσας Δικαῖος ἀρχηγὸς 1500 ἀνδρείων ἐκ διαφόρων πόλεων ἐκλελεγμένων διευθύνετο νὰ προσθάσῃ τὸ σῶμα τοῦ στρατοῦ τοῦ ὁποίου τὴν κυριαρχίαν ὁ πρόεδρος εἶχεν ἐπιθέσει τῷ Πέτρῳ Βῆν ἐνῷ αὐτὸς ἕνεκα δημοσίων υποθέσεων διέμενεν εἰς Ἰδραν. Φλέσσας ὁ Δικαῖος οὕτινος ὑπασπιστὴς ψυχῆ καὶ βραχίων ἦτον ὁ Ἰταλὸς Βαζέττης, διέτρεχε τὰς ὁδοὺς τῶν Καλάμων, ὁπότεν περὶ τὰς λύχνων ἀφᾶς τῶν 20 Ἰουνίου (δὲν ἐθυμοῦμαι λεπτομερῶς τὴν ἡμέραν) ἀπᾶντι περᾶν τῆς Μάνης, τρεῖς λεύγας μακρὰν τῶν Νουαρίων εἰς τὰς ἐκτετα-

μένας πεδιάδας αἵτινες τὸν περικυκλοῦσιν ἀπὸ τὸ μέρος τῆς γῆς τὴν ἰσχυρὰν ἐμπροσθοφυλακὴν τοῦ Ἰβραήμ συγκειμένην σχεδὸν ἐκ 6000 πολεμιστῶν. Ἐκπληχθεὶς ὁ Φλέσσα, μὴ νομίζων τὸν ἐχθρὸν τοσοῦτον πλησίον εἰς ἐκείνας τὰς πεδιάδας, εἰς ἃς ὁ μικρὸς ἀριθμὸς τῶν στρατιωτῶν του δὲν ἠδύνατο νὰ ἀντιῆξῃ κατὰ τοσοῦτον πολυαριθμοῦ στρατοῦ καὶ πλησιαζούσης τῆς νυκτός, ἠναγκάσθη νὰ ἐπιταχύνῃ ὀλίγον τὸ βῆμα καὶ νὰ λάβῃ σταθμὸν εἰς μικρὸν τι χωρίον καλούμενον Πέδεμον, εἰς ὃ διαρκούσης τῆς νυκτός ἠδυνήθη καθ' ὅσον αἱ δυνάμεις του τῷ ἐπέτρεπον νὰ διατάξῃ ἅπερ ἐνόμιζε κατάλληλα ὕπως ὁ ἐχθρὸς μὲν μακρὰν μὴ ὦν ἰκανὸς ἰσχυρᾶς ὑπερασπίσεως.

Ὁ Ἰβραήμ τοῦ ὁποίου δὲν δύναται οὐδεὶς ν' ἀρνηθῇ τὸ πολεμικὸν πνεῦμα, καλῶς προσίδεν ὅτι εὐκολώτερον ἤθελεν εἶσθαι νὰ ἐφορηήσῃ τοὺς Ἕλληνας διακεχωρισμένους προσβάλλων τὰ μικρὰ σώματα πρὶν ἢ ἐνωθῶσι, ἢ νὰ τοὺς νικήσῃ ὅτε ἤθελον σχηματίσει ἰκανὸν ἀριθμὸν, ἐφοδιασμένοι παντὸς εἶδους ὄπλων, καὶ τοποθετημένοι εἰς ἀρμοδίας θέσεις, διὸ ἐστοχάσθη νὰ συνάψῃ μάχην μετὰ Φλέσσα τοῦ Δικαίου. Πραγματικῶς μὲν ὁ δίσκος τοῦ Ἡλίου ἐχρῶσσε τὰς κορυφὰς τῶν πέριξ λοφίσκων αἱ τουρκικαὶ φάλαγγες τετράκις μεγαλύτεραι τῶν Ἑλληνικῶν προσέβαλον τὸ στρατόπεδον τῶν Ἑλλήνων μεταχειρισθέντες πᾶν μέσον ὅπως περικυκλώσωσι αὐτό, τὸ στενωπώσωσι καὶ ἀναγκάσωσι αὐτὸ νὰ παραδοθῇ. Ἄλλ' οἱ Ἕλληνες οὐδόλως ἐδειλίασαν ἐνώπιον τοσοῦτου πλήθους καὶ τοσοῦτον ἐναντιώθησαν ὥστε κατετρόμαξαν τὸν κενόδοξον Ὄθωμανόν. Καὶ τοιαῦτα καὶ τόσα ὑπῆρξαν τὰ ἀνδραγαθήματά των καὶ αἱ ἥρωϊκαὶ αὐτῶν πράξεις ὥστε ἀποθαίνουσιν ἀνεκδιήγηται. Ἀρκεῖ μόνον νὰ εἶπω ὅτι ὀκτῶ ὥρας διήρκησεν ἡ φοικώδης καὶ αἱματηρὰ συμπλοκὴ καὶ ἄπειρον πλῆθος Μουσουλμάνων εἶχον πέσει, δι' ἃ ἡ νίκη ἀποκαθίστατο ἀβέβαιος ὁπότεν (ὡ τῆς αἰσχύνης!) ὁ εὐτελής Κομοδαυράκης ἀρχηγὸς 500 Σπαρτιατῶν ὅσους κατεῖχε τὴν καλλητέραν θέσιν τοῦ πεδίου εἰς τὰ πλάγια Φλέσσα τοῦ Δικαίου τὴν παρῆται εἰς τὸν ἐχθρὸν ἀγνωῶ ἢ ἐνεκεν δειλίας, προδοσίας, ἢ ἀργυρίου, καὶ τὸν στρατηγὸν καὶ τοὺς δυστυχεῖς ἀδελφούς του ἀφῆκεν εἰς ἐκείνο τοῦ μέρους ἄνευ ὑπερασπίσεως καὶ ἐκτιθεμένους εἰς ὄλην τὴν ἰσχὺν τῆς ἐχθρικῆς ὀρμῆς.

Ἄλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι τὸ πᾶν. Ἄλλα μικρότερα σώματα συνθεμένα ἀπὸ ἑκατοντάδας ἀνθρώπων, διευθυνόμενα ὑπὸ διαφόρων ἀρχηγῶν τῶν ὁποίων ὁ Ἰουρδᾶν ἀποσιωπεῖ τὰ ὀνόματα ἐγκατέλειπον τὸν ἀρχιστράτηγον οὐτινος μόνη ὑπεράσπισις ἔμενεν ὁ Ἰταλὸς ὑπασπιστής καὶ τριακόσιοι Ἀρκαδοὶ κεκοπιακότες ἕνεκα μακρυνῶν δρόμων οὓς εἶχον ἐκτελέσει τὰς προτετραίας καὶ βεβαρυνμένοι καὶ ἡμιθανεῖς ἕνεκα

ὀκτῶ ὥρων αἱματηρᾶς μάχης. Εἰς τοιαύτην ἐπικίνδυνον θέσιν δὲν ἀπέμειναν εἰς τὸν Φλέσσα Δικαίον ἄλλο εἰμὴ ἢ νὰ παραδοθῇ ἢ νὰ ἀποθάνῃ ἐνῷ ἤθελε τῷ ἀπόδοθῇ εἰς δειλίαν νὰ ζητήσῃ καταφύγιον καὶ ἤθελε φανῆ στρέφον τὰ ὠτα ἐπιχειρῶν διάβασιν ἀναμέσον τῶν ἐχθρικῶν τάξεων. Διὸ αὐτὸς, Ἕλλην, καὶ ἐνθυμούμενος ὅτι ἔλαβε τὴν ζωὴν του ἐκ τοῦ ἰδίου ἐκείνου ἐδάφους, εἰς οὗ καὶ Ἐπαρινώνδας καὶ Λεωνίδα καὶ ἐμψυχωθεὶς ὑπὸ τοῦ γενναίου Βαζέττη, ἀπεφάσισε, συνάξας τὰ λείψανα τοῦ στρατοῦ του, νὰ πωλήσῃ, ὅσον τὸ δυνατόν πολυτιμότεραν τὴν ζωὴν του, ἀλλ' ὄχι ποτὲ νὰ παραδοθῇ. Διὰ τὸ ὅποιον ἐξηκολούθησαν οἱ Ἀρκαδοὶ τὴν μάχην διπλασιάζων εἰς αὐτοὺς καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὸ θάρρος ὁ γενναῖος οὗτος στοχασμὸς.

Ὁ Ἰβραήμ ὅστις ἴσως διὰ τοῦ ἀργυρίου εἶχε κενώσει τοσοῦτων ἐχθρῶν τὸ Ἑλληνικὸν πεδῖον, καὶ ἠλπίζε ἢ μὲ τὴν αὐτὴν ἀπόπειραν ἢ μὲ τὸν φόβον νὰ πολεμήσῃ τὴν σταθερότητα τῶν Ἑλλήνων, ἤναψε ἀπὸ θυμὸν ὁπότεν εἶδε μάταια τὰ σχέδιά του διὸ ὀργισθεὶς ἀφ' ἐνός μὲν, στενωχωρηθεὶς δὲ ἐξ ἄλλου διὰ τὴν ἀνάγκην νὰ ἔχῃ ἐλευθέραν τὴν ὁδὸν τὴν ὁποίαν ὄφειλε νὰ διατρέξῃ μετὰ πάσης ταχύτητος διὰ τὰ σχέδιά του, ἅπερ τῷ ἐμπόδιζον οἱ ὀλίγοι ἐκεῖνοι ἄνδρες, οἵτινες ἀτρομῆτως ἐπὶ ῥῆσιάζοντο ἐμπροσθέν του, ἐμπόδισε τὸ ὅποιον κατὰ πᾶσαν στιγμὴν ἠδύνατο νὰ τῷ ἀποβῇ ὀλέθριον ἐνῷ ὄχι μακρὰν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς Ἀρκαδίας συνεχῆς πυροβολισμὸς τὸν ἔκαμε νὰ συμπεράνῃ ἄλλην τινα μάχην, ἐνθα νέαι δυνάμεις Ἑλληνικαὶ ἐπλησίαζον ἰκαναὶ νὰ βοηθήσωσι τὸν Φλέσσα Δικαίον, καὶ οὕτως ἔκρινεν ἀναγκαῖον νὰ τελειώσῃ τὴν μάχην διὰ παντὸς μέσου. Γνωρίζων ὅτι ἦτον ἀδύνατον διὰ τῆς ἀπάτης νὰ τοὺς κάμῃ νὰ παραδοθῶσι καὶ μὴ σκεπτόμενος τὸν ἐπαπειλοῦντα αὐτὸν θάνατον, ἐδιώρισε τὰ στρατεύματά του νὰ ἐφορηήσωσι τὸ Πέδεμον, καὶ νὰ βιάσωσι μὲ γυμνὰ ξίφη τοὺς ὀλίγους Ἀρκαδοὺς οἵτινες ἀντειχον εἰσέτι.

Ἦτον μία ὥρα Μ. Μ. ὁπότεν ἤρχισεν ἡ τρομερὰ ἔφοδος. Εἰς τοιαύτην θέσιν ὁ ἀρχηγὸς, ὁ Βαζέττης, καὶ ἅπαντες οἱ Ἕλληνες λησμονοῦντες τὴν ὑπαρξίν, τὰς πληγὰς καὶ τὸν πλησίον θάνατον δὲν σκέπτονται εἰς ἄλλο πᾶρξ εἰς ἀπελπισμένην ὑπεράσπισιν καὶ μὴ περιμένοντες τοὺς Ὄθωμανούς, ὡς μανιώδη θηρία ὤρμησαν κατ' ἐπίανω των καὶ τοσοῦτον βεβαία ὑπῆρξεν ἡ ἀπόκρουσις ὥστε αἱ πρῶται σειραὶ τῶν Τούρκων ἠρῆνισθησαν. Πᾶν κτύπημα τοῦ Ἕλληνοσ ἦτον ὁ θάνατος τοῦ ἐχθροῦ. Ὁ φόβος τῶν προσβαλλόντων διὰ τὴν ἀνέλπισιν ἐνδειξίεν ἀνδρείας ἦτο τοιοῦτος ὥστε αἱ ἄλλα σειραὶ ὀπισθοδρομήσαν, ὁπότεν νέον πλῆθος ἐπροχώρησε εἰς τοὺς φοβουμένους, οὓς ἐνεθάρρυνεν ἡ φωνὴ καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ αὐτοῦ Ἰβραήμ, οἵτινες ὤρμησαν εἰς

τὰ δυσυχῆ λείψανα τῶν Ἀρκαδῶν οἵτινες ἐκ τοῦ κοπού μᾶλλον ἢ ἐκ τῆς ἐχθρικῆς δυνάμεως κατεβάλλοντο· ἀλλὰ πᾶς Ἕλληνα ἐπιπτεν ἐπὶ σωροῦ Τούρκων ὑπ' αὐτοῦ πεφρονεμένων, καὶ ὁ Φλέσσας ὁ Δικαῖος καὶ ὁ Βαζέττης, ὁ εἰς ἄσπις καὶ υπεράσπις τοῦ ἄλλου περιέστρεφον τὴν κεραυνώδη σπάθην εἰς τρόπον ὥστε περὶ τῶν ἐφαινοτο τοσοῦτον πληθῶς ἐχθρῶν ὥστε ἐκινδύνευον ἢ ἀποπνιχθῶσιν ἐὰν ἀνάθοντες ὑπ' αὐτῶν δὲν ἤθελον τοὺς μεταχειρισθῆ ὡς ἀναβίβρας ἐνῶ υπερασπιζοντο καὶ προσέβαλλον τὸν ἐχθρόν· Τέσσαρας ὥρας διήρκασεν ἡ τρομερὰ ἐκείνη συμπλοκὴ εἰς ἣν κἀθελίς ἐπολέμει μετ' εἰκοσιν, ὁπόταν ἐκ τοῦ κόπου καὶ τοῦ διαχυθέντος αἵματος καὶ ἐκ τοιούτων ἄλλων παθῶν τῶν ἔλειψεν πᾶν ἴχνος δυνάμεως εἰς τοὺς γενναίους πολεμιστὰς, καὶ ὅλοι ἐπεσαν, ἀλλὰ νεκρὰ σώματα, καὶ μετ' ὕψους δυναμένης (ἂν καὶ τεχνικότες) νὰ προξενήσῃ τρόμον καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς νικητὰς.

Δύο μόνον ἐξ αὐτῶν ἐσώθησαν κεκρυμμένοι καὶ συμπεπλεγμένοι μετὰ τῶν νεκρῶν, οἵτινες μετὰ ταῦτα ἀνέφερον τὰς ἀνδρείας τῶν γενναίων τούτων, τῶν εἰς τὸ Πέδεμον διὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς πατρίδος τῶν ἐνδόξως πεσόντων.

Τὸ συμβεβηκὸς τοῦτο κατ' ἐμὲ δυνατόν νὰ συγκριθῆ μετ' ἐκείνου τῶν Θερμοπυλῶν (καὶ ἴσως ἤμπορεῖ νὰ ᾖ καὶ πολὺ ἀνώτερον) ἐὰν σοχασθῆ τις ὅποιος ἦτον ὁ Λεωνίδα μετὰ τοὺς 300 διατεθειμένους εἰς λαίμων δυσβάτων ὁρέων υπερασπιζόντων τὰ πλευρά του, καὶ ἔχων σειρὰν ἐχθρῶν νὰ πολεμήσῃ καὶ μόνον ἐμπροσθεν, μὴ οὔσης δὲ οὐδεμιᾶς ἐλπίδος ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν στρατιωτῶν του καὶ ἀποθαινούσης ἀδυνάτου τῆς φυγῆς, ἐνῶ ἐξ ἐναντίας τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος συμβῆν εἶχε λάθει χώραν εἰς ἐκτεταμένην πεδιάδα κατ' ὀλοκλήρου ἐχθρικῆς δυνάμεως καὶ ὄντων τῶν ἀνδρείων περικυκλωμένων πανταχόθεν, καὶ ἐπομένως υπαρξάσης πεισματώδους τῆς μάχης, εἰς ὃ προσετέον ὁ σημερινὸς τρόπος τοῦ πολέμου· δι' ὃ μακρῶθεν, εὐκόλως ἐπληγόνοντο ὑπὸ ποικίλων ὅπλων, καὶ ἐκτὸς τούτων ἠδύνατο νὰ ἐλπίσωσι φυγὴν μισοῦμενοι τοὺς συντρόφους τῶν οἴκων, εἶχον ἀφίσει τὸ πεδίον διελθόντες τὰς σειρὰς τῶν Ὀθωμανῶν· ἀλλ' ὅλα αὐτὰ δὲν τὰ ἐψήφισαν προτιμοῦντες ἐνδοξὸν θάνατον ἢ ἄτιμον φυγὴν.

Ὅλα αὐτὰ ἐναργῶς ἀποδεικνύουσι τοὺς 300 Ἀρκαδοὺς ἐὰν ὄχι ἀξίους μεγαλητέρας φήμης, τοῦλάχιστον ἐφαμίλλους τῶν ἀρχαίων Σπαρτιατῶν, τὸν δὲ Φλέσσαν Δικαῖον καὶ Βαζέττην ἀνταγωνιστὰς αὐτοῦ τοῦ Λεωνίδα.

Ἀνεξάντλητος ἔπαινος εἰς σᾶς, ὦ ἀνδρείοι, οἵτινες ἐπέστατε εἰς τὰς πεδιάδας τοῦ Πέδεμον διὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ δόξαν τῆς πατρίδος γῆς σας. Ἦδη ἡ φαντασία μου σᾶς παρῆρσιάζει εἰς ἐμὲ καθημένους ἐ-

πὶ τῶν ἐδρῶν ἐκείνων, ἐφ' ὧν κάθονται αἱ ἀνδρείαι ψυχαί, αἵτινες διὰ τοῦ αἵματος ἐγένοντο θεῖαι, καὶ ἐσεμμένους ὑπὸ διαδημάτων δάφνης νὰ λάμπητε, ἐνεκα τῶν πληγῶν σας γενομένων ἀσέρων. Ἀλλ' ἄς μὴ σᾶς ἀρκεῖ ἡ εὐχαρίστησις τῆς δόξης σας· ἀπομακρύνετε ὀλίγον τὰ βλέμματά σας ἐκ τοῦ Βασιλείου τῶν Βασιλέων, καὶ γρέψατε αὐτὰ εἰς τοὺς δυστυχεῖς λαοὺς τῆς Εὐρώπης οἵτινες ματαίως ἐπιθυμοῦσι τὴν σωτηρίαν των καὶ ἀνωφελῶς κοπιᾶζουσι καὶ υποφέρουσι, ἐμπνεύσατε εἰς αὐτοὺς τὴν ἀδελφικὴν ἐκείνον ἔρωτα, ὅς τις σᾶς ἐσύναξε ὅλους μαζὺ νὰ πολεμήσατε περὶ τὸ ἱερόν ξύλον τῆς Σωτηρίας, καὶ νὰ ἐκπνεύσατε χαρμωσίως ὑπὸ τὴν σκιάν αὐτοῦ! Καὶ πρὸ πάντων συγχίσατε, ἀγιώταται ψυχαί, ἐκείνους ὅχι ἀνθρώπους, ἀλλὰ φαρμακεροὺς δράκοντας οἵτινες ὑπὸ ἀγενῶν καὶ ἀτόπων σχεδίων συρρέντες τολμῶσι νὰ διαβάλλωσι τὴν Ἰταλίαν ὅπως τὴν ἀποκαταστήσῃσι μισητὴν ἐνώπιον τῆς Ἑλλάδος πύοντες τοιοῦτοτρόπως τὴν φιλικὴν σχέσιν μεταξὺ τῶν δύο ὠραιοτέρων ἐθνῶν, καὶ βλάπτοντες βαρέως τὸν Θεόν, τὴν θρησκείαν, τὰ δικαίωματα τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ τοσαύτας ἐνδόξους ἀναμνήσεις!

ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ.

Ἄν ὑπάρχει οὐδὲν χειρότερον τῆς διαφθορᾶς τοῦ καλλίου, εἶπεν ὁ μέγας ἐπίσκοπος Φενελῶν, καὶ μετ' αὐτὸν τὸ ἐπανάλαβεν ὁ ὁμοίως μέγας ἠθικός φιλόσοφος Βαρῶνος Δεζερανδό. Ὅλιγα ἀποσβέγματα εἶναι οὕτω ἀληθῆ καὶ ἐνδιαφέρουσι τοσοῦτον ὡς τοῦτο, καὶ ἠθέλην εἶσθαι ἄξιον νὰ γράφῃται εἰς τὰ τεῖχη πάσης οἰκίας. Πραγματικῶς ὅποιον ἐστὶ καλλίτερον τῆς θρησκείας, καὶ ὅποιον πρᾶγμα ἐπέφερε μεγαλητέραν ζημίαν ἢ αὐτὴ, ὁπόταν ἦτο διεφθαρμένη εἰς τὰς χεῖρας φανατικῶν καὶ ἀγυρῶν; Ἡμεῖς δὲν σκοπεύομεν νὰ διηγηθῶμεν βδελυρὰς πράξεις, γνωστὰς εἰς ὃν τινα γνωρίζει τὴν ἰσορίαν. Πρὸς τὸ παρὸν θελωμεν διηγηθῆ περιεργόν τι ἀνεκδοτόν.

Πλούσιός τις εὐπατρίδης τῆς Βονωνίας (Κύρ. Βιανκόνης) καὶ ἡ κυρία του καταγομένη ἐκ τῆς οἰκογενείας Μπιζιάτη ἦσαν ἀληθῶς δύο ἀγγελικαὶ ψυχαί, ἀλλὰ καταπολλὰ ἐρασταὶ τῶν θρησκευτικῶν διδασκῶν καὶ μιᾶς ὑπερβολικῆς καὶ μωρᾶς μμησεως τοῦ θείου ἡμῶν Σωτῆρος. Κατὰ μίαν παρασκευὴν τῆς μεγάλης ἐβδομάδος ἐπεθύμησαν νὰ κρεμασθῶσι ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, καὶ παρεκάλεσαν Μαρτῖνον τινα πνευματικόν των νὰ τοὺς βοηθήσῃ εἰς τοῦτο. Ὁ ἱερεὺς τοὺς ἔδεσε εἰς δύο σταυροὺς διὰ σχοινοῦ, καὶ ἀφοῦ τοὺς ἐπεκούμβησε εἰς τὸν τοῖχον, τὸν ἕνα πρὸ τοῦ ἄλλου, εἰς στενωτάτην προαιθουσαν ἀνεχώρησεν. Τοῦτο συνεβαίνε τὸ ἐσπέρας, καὶ ὁ Δὸν Μαρτῖνος, ὅς τις ὥρεϊλε νὰ ἐπανεῖθῃ μετὰ τρεῖς

Ἔρας ὅπως τοὺς λύση (διότι ἤθελον νὰ παραστήσωσι τὰς τρεῖς ὥρας ἀγωνίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν) ὑπῆγεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον καὶ ἐμέθυσε. Μετὰ πέντε ἢ ἕξ ὥρας ψυχρὸς ἰδρῶς ἀνεφάνη εἰς τὸ μίτωπον τῶν ἐπι τοῦ σταυροῦ κρεμασθέντων. Δὲν δύναμαι νὰ ὑποφέρω περιπλέον, Κυρία Μπιαδάτη, ἔλεγεν ὁ Κύρ. Βιανκόνης. Ἀποθνήσκω, Κύριε Βιανκόνη, ἔλεγεν ἡ Κυρία Μπιαδάτη. Ἄς ἀποθάνωμεν λοιπὸν δι' ἀγάπην τοῦ θεοῦ ἡμῶν Σωτήρος, ἐπανάλαβεν ὁ Κύρ. Βιανκόνης. Ἄς ἀποθάνωμεν δι' ἀγάπην του προσέθηκε ἡ Κυρία Μπιαδάτη. Κατὰ τὸν μακάριον ἐκεῖνον καιρὸν καὶ οἱ σύζυγοι ἀκόμη μεταχειρίζοντο μετὰ τοσοῦτου σεβάσμου. Τέλος ὁ Κύρ. Βιανκόνης ἐκινήθη κακῶς, καὶ ἔπεσε μετὰ τοῦ σταυροῦ ἐπὶ τῆς γυναικὸς του, ἧτις ἔπεσε μετ' ἐκείνου εἰς τὸ ἔδαφος. Κατὰ τὴν φρικώδη ἐκείνην περίπτωσιν συνετρίφθη ὁ βραχίον τοῦ Κυρίου Βιανκόνη, καὶ ὁ ποὺς τῆς Κυρίας Μπιαδάτη, καὶ ὁπότεν ἐπέστρεψεν ὁ ἱερεὺς τὴν αὐγὴν τοὺς εὗρεν ἤμιθανεῖς.

ΦΡΙΔΕΡΙΚΟΣ Γ'.

ΔΟΥΞ ΤΟΥ ΟΡΒΙΝΟΥ.

Φωστὴρ τῆς Ἰταλίας ἦτον εἰς τὴν ἐποχὴν αὐτοῦ ὁ Φριδερίκος, οὐδ' ἔλλείπουσιν ἀληθεῖς καὶ πλείστοι μάρτυρες, ἔτι ζῶντες, τῆς αὐτοῦ συνέσεως, φιλανθρωπίας, δικαιοσύνης, ἐλευθεριότητος, σερεᾶς ψυχῆς, στρατιωτικῆς παιδείας. Ταῦτα μάλιστα μαρτυροῦσι, αἱ τοσαῦται αὐτοῦ νίκαι, αἱ κυριεύσεις ἀκαταμαχητῶν τόπων, ἡ αὐτοσχέδιος προπαρασκευὴ εἰς τὰς ἐκκρατείας, τὸ νὰ κατέθραυσε πολλὰς με δλιγάριθμα στρατεύματα πολυάριθμα καὶ ἐμπειροπόλεμα ρίψη, οὐτ' ἐνικήθη ποτὲ εἰς οἰανδήποτε μάχην· ὅθεν καὶ δυνάμεθα νὰ συναριθμήσωμεν αὐτὸν μὲ οὐκ ὀλίγους περιφήμους ἀρχαίους. Αὐτὸς μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀξιεπαίνων αὐτοῦ πραγμάτων ἐκκοδόμησεν ἀνάκτορον εἰς τὴν δόξαστον τοῦ Ὀρβίνου θεσιν, κατὰ τὴν γνώμην τῶν πολλῶν ὠραιότερον τῶν ἐν ἀπάτῃ τῇ Ἰταλίᾳ εὕρισκομένων, καὶ ἐφωδίασεν αὐτὸ τόσον καλῶς μὲ πᾶν εὐάρμοστον ἐπιπλον ὥστ' ἐφαίνετο πόλις μᾶλλον εἰς σχῆμα παλατίου ἢ παλάτιον. Ἐπειδὴ ὄχι μόνον ἀφ' οὗ ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον συνειθίζεται, δηλαδὴ ἀργυρᾶ κιβώτια κοσμήματα δωματίων μὲ πολυδάπανα ὑφάσματα ἐκ χρυσοῦ καὶ μετάξης καὶ ἄλλων ὁμοίων, ἐπρόσθεσεν μεγάλην τινα ποσότητα ἀρχαίων μαρμαρίνων τε καὶ χαλκίνων ἀγαλμάτων, ἀξίας λόγου εἰκονογραφίας, παντοειδῆ μουσικᾶ ὄργανα οὐδ' ἠθλήσεν αὐτόθι ἄλλο τι ἢ τὸ ἐξοχώτατον καὶ σπανιότατον. Συνήθροισε προσέτι μὲ ἀδράς δαπάνας μέγαν ἀριθμὸν τῶν ἀρίστων καὶ σπανιωτάτων Ἑλληνικῶν, λατινικῶν καὶ ἐβραϊκῶν βιβλίων, ἅτινα ἐπεκόσμησεν ἐκ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου σοχαζόμενος ὅτι αὕτη ἦτο τὸ μέγιστον τῶν κοσμημάτων εἰς τὸ ἀνάκτορον αὐτοῦ. Φθάσας δὲ τὸν ἐβδόμηκοστὸν πέμπτον ἑναυτὸν τῆς ἡλικίας αὐτοῦ ἀπέθανεν οὕτως ἐνόθως καθὼς ἔζησεν· ἀφήσας διάδοχον αὐτοῦ ἕνα μόνον υἱὸν ἄρρῆνα δεκαετῆ, ἄνευ μητρὸς Οὐιδοβάλδου καλούμενον.

Ἐκτὼρ Διονυσιάδης Συγοῦρος.
(Ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ.)

